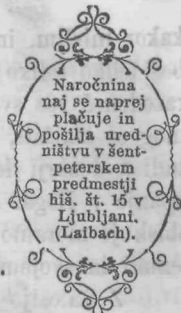

VERTEC.

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 11.

V Ljubljani 1. novembra 1872.

Leto II.

Blaga hčerka.

(Dalje.)

Nekega dne vidi Katarinka v cerkvi mlado deklico, ki je v stranskej klopi sedela in se jokala in ihtela. Katarinka ni mogla moliti; ves čas je gledala ubogo deklico, ki je jokaje molila. Deklica je bila lepe postave; njena obleka, čeravno že obnošena, kazala je vendar, da se jej je nekđaj bolje godilo. Žalost uboge deklice je Katarinko tako ganila, da se oberne k Jeri in jej pošepeta, da hoče po sv. maši ubogo deklico zunaj počakati ter jo za vzrok njene žalosti vprašati.

Ko so že vsi ljudje iz cerkve odšli, in se uboga deklica samo v cerkvi misli, vzdihne prav glasno in pravi: „Moj Bog! poterdi me v svojej svetej veri, in daj mi moč, da v tej strašnej nadlogi ne obupam!“

Katarinka in Jera ste res počakale ubogo deklico zunaj cerkve. Katarinka jo nagovori in pravi: „Preljuba moja, ne zameri, da te vprašam, kaj ti vendar je, da si tako žalostna? Al se ti je kaka nesreča zgodila?“

Deklica postoji, vzdihne in pravi: „Oj, res sem nesrečna! pa kaj si čem, ker mi nihče ne more pomagati.“

„Ne obupaj nad božjo milostjo, ljuba moja!“ reče Katarinka. „Bog je oče zapuščenih sirot. Zaupanje v njegovo pomoč, vdanost v njegovo sveto voljo, molitev in delo, so najboljša zdravila, ki polajšajo vse bolečine; z vero in molitvejo boš lahko vse premagala. Pa dopusti nama, da greve v tvoje stanovanje, morda ti vendar moreve kaj pomagati.“

Tuja deklica jima sramožljivo prikima, in potem gredó vse tri po ozkih ulicah dalje do neke umazane in skorej na pol poderte hiše. Tukaj ju pelje tuja deklica po nekih starih stopnicah, celó gori pod streho v nizko sobico. V sobi ni bilo razen mize in dveh stolov nobene druge hišne oprave. Stene so bile umazane, okna temna, da se je komaj skozi videlo in tudi po sobi je bilo vse razvlečeno, da se je koj lahko spoznalo, da tuja deklica ne gleda veliko na red in snago, pa da vsa njena nesreča večidel iz pomanjkanja dela izhaja.

Ko si Katarinka revni stan tuje deklice ogleda, nagovori jo potem tako-le: „Ne zameri, preljuba moja! mlada si še in zdrava, ter sklepam, da si gotovo iz pomanjkanja zaslužka prišla v take nadloge. Ako je res takó,

kakor mislim, in če rada delaš, hočem ti jaz dela preskerbeti, s katerim si boš lahko toliko zaslužila, da se boš pošteno preživeti mogla. In ako mi razodeneš vse svoje nadloge in potrebe, hočem tvoj žalostni stan, kolikor mogoče zboljšati, kajti po dobroti mojega dobrega strijca, svojemu bližnjemu tudi z denarji lahko pomagam. Pred vsem pa ti priporočam trdno zupanje v Boga. Terpljenje in bridkosti, s katerimi nas ljubi Bog večkrat obiskuje moramo voljno prenašati; veselje in dobrote s hvaležnim srcem sprejemati in svojemu bližnjemu v potrebi pomagati.“

Z žalostjo jej odverne uboga deklica: „Zeló ti bodem hvaležna neznana dobrotnica, ako mi boš vsaj toliko dela preskerbela, da bom mogla živeti. Tujka sem v tem kraju, brez staršev in prijateljev zapuščena na vsem svetu.“

Katarinka jej obljubi še tisti dan nekoliko dela prinesiti, potem se poslovi in jej na skrivnem potisne, da Jera ni videla, nekoliko denarjev v roko.

Ko Katarinka in Jera odidete, verže nesrečna sirota denarje na mizo, vsede se na stol in milo milo joka. Čez nekaj časa se potolaži in pravi: „Tedad tako daleč je prišlo z menoj, da moram zdaj od miloščine živeti, in še celó zadovoljna biti, ako mi kdo kaj podeli! Danes je že drugi dan, kar se nisem oteščala, kajti še kruha si nisem kupiti mogla. Obleko in dragotine sem že prodala, in zdaj imam še samo te cunje, ki so na meni; ko se še te potergajo, potem ne vém kaj bo. Kdo bi si bil pač mislil, da bom tako daleč prišla. Rajnka moja mati so mi res večkrat djali: „Molitev nas tolaži v nadlogi,“ — in jaz bi tudi rada molila, pa ne morem, kajti moje serce je prepolno sovraštva, do onih ljudi, ki so krivi moje nesreče.“

Med potjo reče Jera Katarinki: „Zdi se mi, da je ta sirota svoje nesreče sama kriva, ker je ne prenaša z ono poterpežljivostjo in vdanostjo v voljo božjo, kakor nam veva sv. vera.“ — „Ljuba Jera!“ zaverne jo Katarinka, „večkrat ste mi že povedali, da ako hočemo ubogemu kaj pomagati, ne smemo nikoli gledati, ali je svoje nesreče sam kriv ali ne. — Meni se zdi, da je uboga deklica v resnici potrebna, in da so njene nesreče drugi ljudje krivi. Jaz mislim, da je najina dolžnost, da jo rešive iz njenega žalostnega stanja.“ Jera vidši blagi namén, jej obljubi, da jej bode pri tem delu pomagala.

Ta dan je bil za Katarinko zeló dolg. Vsa zamišljena je sedela v svojej sobi in štela ure, kedaj pride popoldne, da bo z Jero zopet k siroti iti mogla.

Ko se približa popoldne in odbije ura, ob katerej se je Katarinka navadno sprehajati hodila, oberne se k materi in pravi: „Ljuba mati, ni tega dolgo, kar ste mi rekli, da vam je treba mnogo bele obleke, in da potrebujete šivilje, da vam jo naredi. Glejte, danes zjutraj sem našla neko siroto, katera mora zarad pomanjkanja dela hudo stradati, pa bi si rada kaj zaslužila. Ako vam je ljubo, dala bom tej siroti nekaj obleke narediti, ker upam, da vam bode vse prav dobro naredila. Iz njene obnaše in njenega govorjenja sem spoznala, da mora nekaj več biti, kakor kaka priprosta deklica.“

Mati dovolijo in Katarinka poveže berž nekoliko tkanine v ruto, ter gre z Jero k zapuščenej siroti.

Ko stopite v sobo, vidite z začudenjem, da je vse lepo pospravljeno in vse orodje v najlepšem redu. Deklica ju prijazno pozdravi in se še posebno Katarinki zahvaljuje za darilo, ki jej ga je zjutraj podelila. Hotle pa ste blagi dobrotnici kaj več o njenem življenju pozvedeti; toda deklica se je varovala, jima kaj več o sebi povedati. Videlo se je, da jima noče vsega zaupati. Po kratkem razgovoru se poslovite in obljubite jo še večkrat obiskati. — Na potu proti domu reče Katarinka: „Pri takih ubožčeki se mora vselej prav varno po viru njih nesreče popraševati, kajti veliko bolj so občutljivi nego tisti, ki od hiše do hiše prosijo. S časoma, ko bode naju bolj poznala, nama bode tudi kaj več povedala.

Minulo je več tednov. Od časa do časa ste Jera in Katarinka siroto obiskovale in jej dela prinašale. S pomočjo teh dveh dobrotnic si je revica kinalu nekaj hišne oprave in toliko obleke naredila, da je mogla svoji obiskovalki prav spodobno sprejeti. Postala je čedalje bolj vesela in zgovorna. Nekega dne nagovori Katarinko in pravi: „Kako ste pač srečna, blaga dobrotnica! Tudi jaz sem bila nekdaj tako srečna, pa spremenilo se mi je vse. Moj oče so mi umerli, ko sem bila komaj dvanajst let stara in eno leto pozneje so šli tudi moja mati za njimi v večnost. Toda zdaj vidim, da me Bog še ni zapustil! Poslal mi je vas, draga moja dobrotnica, katere ne bodem nikdar pozabila. Vaše dobro serceme je pripeljalo k pravemu spoznanju, našla sem pot, po kateri upam zopet svojo srečo doseči. Zaupanje v Boga, molitev in delo, to je bilo prvo, kar ste mi nasvetovali in to hočem tudi storiti. Molitev me je pripeljala k spoznanju moje dušne in telesne nesreče; zaupanje v Boga pa me je rešilo obupnosti in pogina. Vi ste mi bili tako rekoč angelj, katerega mi je poslal Bog, ob času, ko sem že skoraj obupovala. Sram me je povedati, kako sem prišla v toliko nesrečo, vendar pa morem reči, da v sredi vseh nevarnosti se vendar nisem nikoli pregrešila, kar se tiče mojega nramnega življenja. Največa tolažba mi je, da sem obljubo, pošteno živeti, katero sem materi na smertnej postelji storila, vselej držala.“ Solzé, ki se jej curkoma vlijó po obrazu, zaprejo jej besedo.

Dobrotnici jo tolažite in ko preneha jokati, reče jej Katarinka: „Bog vé, da ne želim iz radovednosti vedeti tvojega nekdanjega življenja; to lahko poterdi tukaj moja priletna prijateljica. Meni je zadosti, če le morem revežem kaj pomagati. Govorila sem že z materjo o tebi; moja mati bi te radi poznali, zato so mi tudi obljubili, da te bodo obiskali, kakor hitro jim bode mogoče. Ako se boš njim prikupila, gotovo ti bodo prijateljsko pomagali.“

„O kako usmiljena in ljubeznjiva morajo še le mati tako blage hčerke biti!“ reče uboga sirota in globoko vzdihne.

Ko Katarinka in Jera ubogo siroto nekoliko potolažite, se poslovite od nje in jej obljubite, da ju boste zopet kmalu obiskale.

Rozi, tako se je sirota imenovala, bilo je odsihmal veliko lože pri serci. Obžalovala je svojo obupnost in je sklenila, najpred se spraviti z Bogom, potem pa svoje zmote dobrotnicama očitno spoznati. Vzela je tedaj precej po njihovem odhodu molitevno knjižico v roke, in se je ves popoldne pripravljala za spoved. Drugo jutro je vstala prav zgodaj, se je lepo oblekla

in šla v cerkev, da se spové svojih grehov in opravi sveto obhajilo. Potolažena od svojega spovednika in okrepčana po sv. rešnjem Telesu, čutila se je vsa nekako prerojeno, ter je spoznala, da je bil ta dan za njo naj srečnejši v celem njenem življenji. Domu prišedši vsede se zopet k delu, začne pridno delati in premišljuje veliko dobroto božjega usmiljenja.

Čez dva dni potem pride Katarinka z materjo v ravno tisto cerkev, kjer je Roza prvič v gledala. Ko hoče Katarinka po sv. maši materi pokazati podobo matere božje, pred katero je Roza pervikrat našla, v gledate jo zdaj zopet ravno tam klečati in prav serčno moliti. Obe se umaknete nazaj v klop, kjer počakate, da je Roza odmolila in se iz cerkve podala. Potem greste obé za njo. Ko stopite v sobo, je Roza že pri delu. Po prijaznem pozdravu začne Katarinka: „Tukaj ti pripeljem, ljuba Roza, svojo mater, ki so te želeli poznati.“ Tudi mati pozdravijo Rozo in pravijo: „Veseli me, ljuba deklica, da te morem osebno obiskati. Moja hči mi je že večkrat pripovedovala, da si zelo nesrečna sirota; rada bi bila že poprej prišla, pa nisem mogla bolnega strijca samega brez postrežbe pustiti.“

Roza prijazno vstane, poljubi Katarinkinej materi roko in hoče govoriti, pa od velikega veselja ne more besedice spregovoriti. Ko se nekoliko oserči, začne tako-le: „O blaga gospá! Vaša Katarinka je pač dobra hčerka. Ona me je s svojim ljubeznjivim ravnanjem rešila iz velike pogube in me pripeljala k pravemu spoznanji. Le nje mi nikar ne odtegnite in upam, da bodem z božjo pomočjo zopet mogla Bogu služiti. Bog, katerega sem tako malo ljubila, poslal mi je po svojej neskončnej milosti vašo blago hčerko, katera me je rešila od velikega pogubljenja. Spoznala sem svoje pregrehe in sem terdno sklenila se poboljšati. Moje serce čuti mir, katerega dosihdob še ni poznalo. Dolžila sem druge, da so krivi moje velike nesreče, katero sem si pa le sama z nehvaležnostjo nakopala. Moja nečimernost in ošabnost bile ste vzrok moje nesreče. Vam, draga gospá, in vašej blagej hčerki se imam zahvaliti za svoje spreobrnjenje; zatorej vama pa tudi hočem razodeti svoje življenje, da boste potem same lahko sodile, ali sem vašega usmiljenja vredna ali ne. Poslušajte me tedaj: Moj oče so bili oskerbnik v gradu bogatega grofa L . . . , kateri jih je zarad njih zvestobe zelo rad imel. Ko je pa grof umerl, zročila je vdova grofinja mojemu očetu neomejeno pravico oskerbnništva. Ta očetova služba je mene, njihovo edino hčer, že v otročjih letih navdala z napuhom, in ker sem mislila, da sem najlepša deklica, sanjala sem od zlatih gradov. Toda skušnje mi je manjkalo. Starši so res moje slabo nagnjenje berž spoznali in me svarili; toda oče so imeli z drugimi opravili dosti skerbi in me niso mogli vselej posvariti, materi pa sem se znala s pridnostjo tako prikupiti, da so mi večkrat in radi prizanesli. Glejte, tako se je vkoreninila ošabnost v moje mlado serce. Ker sem bila z umom bogato nadarjena in sem se tudi lahko učila, začela sem se pozneje čez svoje součenke povzdigovati in je zaničevati. Revežev in sirot nisem mogla terpeti; mislila sem, da mi je v sramoto, ako se bi ž njimi pečala. Molila sem le takrat, kedar so mi starši ukazali; v cerkev sem sicer rada hodila, pa le zategadelj, da bi me drugi videli in me občudovali. Ko sem

bila dvanajst let stara, mi umerjejo oče. Žalovala sem za njimi, pa ne toliko iz ljubezni, ampak le zato, ker sem se bala, da bi me ljudje drugače ne spoštovali.

Grofinja je iz hvaležnosti do mojega rajkega očeta materi dober užitek izgovorila in jim obljubila po njihovej smerti tudi še za mé skerbeti. Vidši, da se mi po očetovi smerti ravno tako dobro godi kakor poprej, sem svojega očeta tudi kmalu pozabila. Čez eno leto potem mi tudi mati zbolé in umerjejo. Na smertnej postelji me še pokličejo k sebi, blagoslové me in ljubeznjivo opominjajo, da naj opustim gerdo ošabnost in naj živim lepo ponižno in pobožno. Priporočili so mi, da naj grofinjo, katera bo zanaprej po materno za mé skrbela, rada ubogam, po otročje jo ljubim in se jej hvaležno skazujem. Njih zadnje besede pa so bile: „Služi Bogu s čistim srcem in neomadežvano vestjo, in priporočaj se večkrat materi božjej, ker ona je najboljša mati zapuščenih sirot, in te ne bo zapustila, ako se boš po njenem zgledu ravnala.“ Obljubila sem jim sicer, da se bom po njih besedah ravnala, al žalibog, držala nisem svoje obljube.

Po smerti matere me vzame grofinja k sebi. Imela je edino hči, ki je bila omožena v mestu. Vzrejevala me je grofinja kot svojega lastnega otroka; serčno me je ljubila in tudi svojim poslom zaukazala, da me imajo spoštovati. V tolikej sreči sem pa kmalu svojo rajnko mater pozabila; moj napuh, ki se je po maternej smerti nekoliko polegel, vzdignil se je zdaj še huje nego poprej.

Grofinja je po létu v gradu stanovala, po zimi se je pa vselej v mesto preselila. S posli je bila jako prijazna in prizanesljiva, pa jih je tudi dobro plačevala; zato je pa tudi zahtevala, da so bili zvesti, lepovedni in pobožni; kdorkoli se ni ravnal po njenej volji, moral je službo zapustiti. Ona sama je bila pobožna gospá in je rada hodila v cerkev. Jutranjo in večerno molitev je vselej z družino skupej molila. Zvečer sem jej morala vselej iz kake podučne knjige kaj lepega naprej brati.

Rada je grofinja tudi vbogajme dajala. Tudi mene je učila usmiljenja do revnih in nadložnih ljudi, ter mi je v to sverho vsak teden nekoliko novcev dala, da je razdelim med reveže. Toda težega opravila za mé ni bilo, nego revežem pomagati, kajti še celó govoriti z reveži sem se sramovala. Zategadelj sem se pa tudi, če sem le mogla odtegnila delu usmiljenja in ga izročila kakej dekli.

Grofinja se je prav prosto nosila in to je želela tudi od mene. Večkrat, kedar sem hotla kako lepšo obleko vzeti, rekla mi je: „Najlepši kinč za žensko mladost je pobožno in bogaboječe serce. Deklica, katera si v dragej obleki časti išče, je že na poti v pogubljenje.“ Takim, ki so jej rekli, da se za svoj stan preprosto nosi, odgovorila je: „Vse kar koli imam, posojilo je od Boga; s čim se tedaj hočem ponašati?“ To se vé, da tako ponižno in priprosto življenje mojemu sercu, ki je hrepenelo po časti in slavi, ni bilo všeč. Zdelo se mi je, da sem pri svojih starših imela več prostosti, kakor je imam pri grofinji.“

(Konec prihodnjič.)

